

Vážená, milá paní Boženko!

Je to už téměř rok, co jste mi připravila velkou radost Svým dopisem. Vzpomínáte tak krásně mého drahého otce a zminujete se i o tom, že poděbradský sbor chce vzpomenout svého prvního faráře v 50. výročí jeho úmrtí. Žádáte mne, abych také něco ze svých pamětí napsala. Odkládala jsem to v návalu domácí práce i různých starostí, - až letos jsem si to naplánovala pro červen - měsíc před naší zlatou svatbou. Nořila jsem se do hloubky minulosti, vzpomínala s vděčností a láskou - netušila jaké temno a opuštěnost se mi blíží! 26. červen byl mi dnem nejsmutnějším, ztratila jsem svého předobrého manžela! Ted nebylo ani pomyslení, abych se soustředila a vrátila se do krásných vzpomínek svého mládí. - Blíží se mi již nový smutný den v mém životě, den odchodu mého tatínka, 26. září 1909. Vzpomínky se mi vrací a já chápu se pera, abych mnohé z nich Vám vypravovala.

Můj nezapomenutelný otec narodil se 15./5. 1848 na libické faře, kde byl jeho otec farářem. V 10ti letech odešel se svými bratry na středoškolská studia do Těšína na evanj. gymnasium. Již od 4. třídy gymnasiální zájmal je medicina. Kupoval si odborné knížky, prodal i svoji chudou alumnátní večerí, jen aby si zase opatřil něco o lékařství. Byl pevně odhodlán věnovat se medicíně a tak po maturitě odešel do Vídně, aby se tam dal zapsat na lékařskou fakultu. Výhodu měl v tom, že mohl bydlet u své sestry, paní Kristiny, chotě vrchního církevního rady dr. Hermana z Tardy. S chutí a radostí vcházel do věd lékařských, - Bůh měl ale jiné plány s jemným, citlivým mladým mužem. Po 2 letech rozstoupal se těžkým tyfem, sotva vyvázl životem. V rekonvalescenci přidala se ještě "čtvrtodenní zimnice", snad malarie a tak vědychtivý, tělesně zesláblý student těžko snášel studá na mrtvolách, stávalo se, že i v pitevně omdlel. Těžká nemoc zanechala stopy po celý život - ale způsobila i probuzení v duchovním a náboženském životě. Byl to jistě i vliv p. církevního rady z Tardy i přání vlastního otce že přešel na studia bohoslovecká -

Studoval ve Vídni, v Hale, v Glaskově a končil v Edin-
 burgu, kde pobyl celkem 4 léta i po skončených studi-
 ích.. Studoval stále s výborným prospěchem, jeho posled-
 ní vysvědčení z fakulty Edinburgské dodává, že je svým
 založením, i chováním zvláště způsobilý k stavu ducho-
 venskému, že vyznamenává se jako nejzasloužilější, nej-
 nadanější, nejpilnější student /most earnest, most di-
 ligent, ...abilety/ že získal i úctu / esteem? / of Prín-
 cipal /snad děkan?/ i všech profesorů. - Náš skromný
 tatínek, který každého za důstojnějšího sebe pokládal,
 nám se s tím nikdy nepochlubil, - až teď jeho dcera se
 slzami prohlíží jeho doklady a vysvědčení a je na Něho
 hrdá. V Edinburgu měl slíbenou faru, proto vrátil se tam
 po skončených studiích proti přání svých rodičů, hlavně
 matky. Těžko se s ní loučili, zvláště matka, která stě-
 stezkem snad i onemocněla a za 14 dní po odchodu syno-
 vě zemřela na zápal plic. Můj otec často s bolestí vzpe-
 minal, že ani pohřbu se nemohl zúčastnit. Dědeček zůstal
 sám v té veliké libické církvi, která měla asi 2000 du-
 ší. I jeho malé hospodářství mu také dělalo starosti,
 povolal k sobě svoji neťer slečnu Aninku Kánských, kte-
 řa tam už pro vždy zůstala. Léta přibývala a dědeček už
 těžko stačil věnovat se celému sboru. Hledal si pomoc
 a presbyterstvo mu radilo, aby zavolal nazpět svého sy-
 na z Edinburgu, toho prý by chtěli mít svým budoucím
 duchovním. Mám dopis, ve kterém dědeček píše "presbyter-
 stvo přeje si Tě mít svým budoucím farářem, Ty jsi všem
 i mě nejmilejší!" Vrátil se tedy tatínek do své vlasti
 a zanechal tam slibné, výhodné místo, z lásky k otci
 církvi i vlasti. Vrátil se z ciziny přesto, že si ji
 velmi oblíbil. Z počátku jen dědečkovi vypomahal, těž-
 kosti mu dělala i čeština, byl prozatím katechetou na
 reálce v Kutné Hoře, kde vyučoval také angličtině. Když
 dědeček vstoupil na odpočinek, byl jeho syn Al. L. Je-
 len jednohlasně zvolen farářem. Čekala na něj velká
 práce, toleranční fara byla na spadnutí, rovněž kostel
 chátrál, hřbitov nebyl oplocen, církevní škola potře-
 bovala mnohé opravy, bylo to zatížení pro celý sbor,
 ale i pro faráře těžký úkol. Tehdy se říkalo, že když
 farář postaví faru a kostel, - může odejít. / Právě mi
 přišla do ruky i povolací listina mého otce z roku
 1879. - Je velmi zajímavá i tím, že služné jeho obná-
 šeti bude pět set zlatých rak. měny ročně, z kteréž
 sumy však dle usnesení protokolárního stávající farář

libický odstouplému faráři dv. panu Janu Jelenovi do jeho smrti ročně dvě stě zlatých rak. měny s bytem dávati povinen jest/----

A tak skutečně v roce 1894 odešel po smrti dědečkově můj otec do nově osamostatněného sboru v Poděbradech, kde byl zase jednohlasně zvolen. - Co tam vykonal je Vám známo. Nebyla to maličkost zatížit sbor tak obrovským dluhem, když presbyterstvo se rozhodlo zakoupit Inglův velkostatek. Bylo v tom i určité řízení Boží. Ten statek měl v umyslu koupit můj strýc, tatínkův bratr, Gustav Jelen, hospodářský správce ve Štýrsku. Právě když s radostí a touhou jsme jej očekávali, aby koupil uzavřel, přišel telegram: Vater Gustav Jelen Herzschlag gestorben." Strýček zemřel a naše touha byla zničena a žal byl veliký. Brzo na to zemřel i pan Ingl a statek přišel do dražby. Zaslůhou presbyterů, hlavně pana kurátora Urbánka, který byl předsedou hospodářského družstva, i pana okresního starosty Kerharta, statek při dražbě připadl enajj. sboru. Farář Jelen stal se potom i správcem hospodářským, jak si někdy postěžoval. Psaní, účtování, pronajímání, bylo toho mnoho. Víím, že stěžoval si přá jedné farářské schůzi, v jak krátké době vy-píše 1/4 l inkoustu. Odplatou byl mu jeho milovaný poděbradský sbor - jeho chlouba - který ho také nikdy ne-zklamal. Chlubil a těšil se z jeho velké obětavosti, chrám Páně býval často i přeplněn, nejen o svátcích, ale i jiných nedělích. Každý úd sboru byl mu milý a blízký. Nerad konal pohřby, často říkal: "mám potěšovat, a sám bych útěchy potřeboval, zvláště, když odešel dobrý člověk. Viděla jsem často i slzy v jeho očích po odchodu pozůstalých. Byl velmi citlivý a jemný ale neokázale. Měl krajní odpor ke lži a pomluvám. Pravda byla mu životním heslem. Nám dětem říkal: Budtě vždycky pravdomluvné, abyste směle mohli říci "Jsme evanjelici, my nikdy nelžeme!", tak jako jemu odpověděli děvčátko v Edinburce při vyučování náboženství: " Jsem Škotka, já nikdy nelžu!" Kéž by to mohli také české děti o sobě říci! - Nikdy se nad nikým nepovyšoval. Krásnou charakteristiku o něm napsal superintendent dr. Císař v časopise Hus v roce 1900. Vděčna jsem rovněž za pietní vzpomínku MUDra Boučka, který v den tatínkovy smrti nechal natisknout letáčky a byly rozdávány na ulici.

S vděčností vzpomínám na pisatele článku v časopise anglickém Mr. Baker "English Churchman" s nápisem "The late rev. Dr. A.L. Jelen of Bohemian". - Nejvděčněji vzpomínám ale já sama, vím, co mi můj dobrý otec pro život dal, - moudrá jeho naučení doprovázela mě celým životem a přinesla mi tolik dobrého! Nepřestávám Bohu děkovat, že směla jsem vyrůstat v prostředí, které mne vedlo k Bohu a tím také k lásce k lidem a všemu dob- rému. Promínte, že jsem se tak rozepsala, při dávných vzpomínkách. Není to psáno v duchu mého otce, který se nikdy nechlubil, - ale já nemohu jinak, než s hrдостí vzpomínat světlé jeho památky.

Milá paní Lamatová, píšu to téměř jedním dechem, chci, aby Vám to přišlo k památnému dni 26. září. Mám mnoho práce a starosti, - jsem před stěhováním, nevím, kam s nábytkem, ze všeho je mi úzko a teskno! Můj man- žel byl příliš dobrý, než abych mohla zapomenout a se uklidnit. - Bude-li mít někdo zájem, dejte to přečíst, bude mne to těšit. Lituji, že je to tak ve chvatu psá- no! Napište mi zase a bylo-li skutečně vzpomenu to vý- ročí umrtí mého milovaného tatínka! -

Prosím pozdravujte všechny ty, kteří dosud na mne nezapomněli a já na ně také ne.

I Vám upřímně tiskne ruku

Vaše Anděla Pospíšilová,
dosud Soudní ulice č. 9. Brno

Mám obavu, že se Vám to bude špatně číst, nemám ale čas, abych to přepsala a nebo natukala na stroji. - Prosím ještě, můžete-li, odpovězte mi obratem, bude-li snad v neděli nějaká vzpomínka, abych mohla být v du- chu s Vámi u drahého hrobu. - Tyto dny budou mi nejhrož- nější, budu se loučit se svým sladkým domovem a co nej- dříve přestěhuji se do malé mansardy, svobodárny. Tady mám ještě svého nejlepšího manžela, všechno to tu dýchá jeho dobrotou a láskou. -

P. S. : Opsáno podle soukromého dopisu s. Anděly Pospí- šilové, Brno, Soudní 9, s. Boženy Lamatové, Kluk, e- vangel. hřbitov.